

دستگاه‌های حفاری در خشکی در دوره ای ۷ تا ۱۰ ساله و دستگاه‌های حفاری دریایی به صورت ۵ ساله مورد بازسازی، نوسازی و ارتقای کیفی قرار می‌گیرند. به منظور تسهیل در اجرای این فرآیند، بودجه سرمایه‌ای برای بازسازی دستگاه‌های حفاری در سال ۹۸، حدود ۲ برابر نسبت به سال ۹۷ پیش‌بینی شده است

گفت‌وگوی «مشعل» با مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی حفاری ایران

بازسازی و نوسازی ناوگان حفاری

مشعل | مرور فرآیند حفاری در صنعت نفت ایران با قدمتی بالغ بر ۱۰۰ سال، کارنامه افتخارآمیزی را پیش رو قرار می‌دهد؛ اگر چه فعالیت شرکت ملی حفاری ایران از سال ۵۸ آغاز شد و از بدو تأسیس تنها از ۶ دستگاه حفاری برخوردار بود؛ اما به یمن بهره‌گیری از توان فنی مهندسی و نیروی انسانی کارآزموده، در حال حاضر راهبری بیش از ۷۲ دستگاه حفاری را عهده‌دار است. شرکت ملی حفاری ایران از لحاظ حوزه فعالیت، یکی از بزرگترین شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران محسوب می‌شود که گستره جغرافیایی آن از شمالی‌ترین منطقه سرخس و خانگیران، مناطق مرکزی، غرب و جنوب غربی ایران تا جنوبی‌ترین نقاط خلیج فارس، میدان پارس جنوبی و حتی میادین مشترک با کشورهای همسایه را در بر می‌گیرد. از نظر تنوع خدمات، این شرکت در تمامی استان‌هایی که امکان استحصال نفت و گاز در آنها وجود دارد، قادر به ارائه خدمات حفاری انواع چاه‌های اکتشافی، توصیفی، توسعه‌ای، تعمیری و کلیه خدمات جانبی حفاری است. درباره جایگاه، توان و عملکرد شرکت ملی حفاری ایران در سال ۹۷ با بابک زنگنه، مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی حفاری ایران گفت‌وگو کردیم. طبق اعلام او، این شرکت در سال ۹۷ بیش از ۱۳۰ حلقه چاه توصیفی و توسعه‌ای و ۷۰ حلقه چاه تعمیری را تکمیل کرده که برای اجرای این حجم از عملیات، بیش از ۱۹۰ هزار متر حفاری در خشکی و دریا انجام شده است. صحبت از بازسازی و نوسازی ناوگان حفاری که می‌شود، می‌گوید: بودجه سرمایه‌ای برای بازسازی دستگاه‌های حفاری در سال ۹۸، حدود ۲ برابر نسبت به سال ۹۷ پیش‌بینی شده است. زنگنه همچنین از برنامه‌ریزی برای افزایش ناوگان دستگاه‌های دریایی شرکت ملی حفاری ایران خبر می‌دهد.

متن کامل این گفت‌وگو در ادامه می‌آید:

در **حاضر** **وضعیت** **سهام** **شرکت ملی حفاری ایران** **در بازار صنعت حفاری چگونه است؟**

شرکت ملی حفاری ایران با مالکیت ۷۲ دستگاه حفاری بالغ بر ۶۰ درصد سهم بازار صنعت را در دو بخش خشکی و دریایی در اختیار دارد.

رقبای خارجی و سهم دکل‌های فعال داخلی در بازار صنعت به چه ترتیب است؟

تعداد دکل‌های حفاری شرکت ملی حفاری ایران و سایر رقبای داخلی در حوزه خشکی، کفایت مورد نیاز بازار این صنعت را دارد؛ اما ظرفیت موجود در بخش حفاری دریایی، زمینه ساز ورود رقبای خارجی به این صنعت شده است، به همین منظور شرکت ملی حفاری ایران در نظر دارد با برنامه‌ریزی دقیق، اقدام به افزایش ناوگان دستگاه‌های دریایی خود کند.

کارفرمایان عمده شرکت ملی حفاری ایران چه شرکت‌هایی هستند؟

همه کارفرمایان حوزه نفت و گاز از خدمات شرکت ملی حفاری ایران بهره می‌برند. در این زمینه شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب به عنوان بزرگترین کارفرمای بخش خشکی بیش از ۵۰ درصد از دکل‌های شرکت ملی حفاری ایران را به کار گرفته و شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن) با بهره‌گیری از ۱۰ درصد از دکل‌های این شرکت، در رتبه دوم کارفرمایان مقرر دارد.

عملکرد شرکت ملی

حفاری ایران در سال ۹۷ از نظر عملیاتی چگونه بوده است؟ شرکت ملی حفاری ایران در سال ۹۷ بیش از ۱۳۰ حلقه چاه توصیفی و توسعه‌ای و بیش از ۷۰ حلقه چاه تعمیری را تکمیل کرده که عمده این چاه‌ها متعلق به شرکت‌های ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، شرکت مهندسی و توسعه نفت و شرکت نفت مناطق مرکزی بوده است. این شرکت برای اجرای عملیات چاه‌های یاد شده، بیش از ۱۹۰ هزار متر حفاری در خشکی و دریا انجام داده و در بیش از ۱۰۰ حفره، عملیات حفاری افقی انحرافی استفاده شده است.

شرکت ملی حفاری ایران از نظر ارائه خدمات جانبی حفاری با حدود ۲۰ سرویس متنوع در کشور انحصاری است، خدمات قابل ارائه این شرکت در بخش سرویس‌های جانبی عبارتند از: از سیمانکاری، اسیدکاری، لوله گذاری چاه، نصب اویزه، لوله مغزی سیار، حفاری با هوا، حفاری زیر فشار تعادل مخزن و... که در قالب ۷۰ گروه همزمان به کارفرمایان خدمات ارائه می‌دهند.

باتوجه به اینکه شرکت ملی حفاری ایران اولین تجربه حضور خود در پروژه‌های میدان محور را پیش رو دارد، جزئیات این فعالیت از چه قرار است؟

شرکت ملی حفاری ایران طی ۲۰ سال اخیر، تجربه حضور در مناقصات و پروژه‌های متعددی را داشته است. باتوجه به سیاست شرکت ملی نفت ایران در خصوص توسعه میادین نفتی در قالب پروژه‌های میدان محور، از آنجا که این پروژه‌ها عموماً دارای دو بخش تحت‌الارضی و سطح‌الارض هستند و این شرکت تجربه ارائه خدمات سطح‌الارضی را نداشته است، براین اساس تمهیدهای مورد نیاز برای حضور قدرتمند در این مناقصات را اندیشیده است. در حال حاضر از بین مناقصات برگزار شده، پروژه‌های مربوط به میدان گجساران از شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و میدان نفت شهر از شرکت ملی مناطق نفت مرکزی را برنده شده‌ایم و به طور جدی اقدام‌های مربوطه برای برنامه‌ریزی، تأمین کالا و مواد و تجهیز کارگاه در حال پیگیری و اجراست.

از آنجا که میادین مشترک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند، شرکت ملی حفاری ایران چه نقشی در حفاری میادین مشترک دارد؟ در حال حاضر در میادین مشترک خشکی، شامل میدان آزادگان جنوبی و آذر، ۷ دستگاه حفاری از ناوگان شرکت ملی حفاری ایران در حال فعالیت است و در میدان مشترک دریایی پارس جنوبی در فازهای ۱۷ و ۱۸ با یک دستگاه حفاری خدمات ارائه می‌دهیم. امیدواریم که با تمدید قراردادهای جاری و عقد قراردادهای جدید، سهم خود را در توسعه میادین مشترک افزایش دهیم.

عملکرد شرکت ملی حفاری ایران در اجرای پروژه‌ها چگونه بوده است؟

در حال حاضر علاوه بر پروژه‌های میدان محور گجساران و نفت شهر که بتازگی برنده شده‌ایم، در ۵ پروژه در حال ارائه خدمات هستیم. پروژه آذر در مراحل پایانی است. پروژه کیش در مرحله رانش رشته تکمیلی قرار دارد و پیش‌بینی می‌شود بزودی خاتمه یابد. پروژه اروندان از ۱۴ حلقه چاه برنامه ریزی شده، ۶ حلقه آن تکمیل شده، ۲ حلقه چاه در مرحله انجام عملیات است، ۳ حلقه چاه تعلیق شده و ۲ حلقه چاه در برنامه قرار دارد. پیش‌بینی می‌شود، این پروژه‌ها در سال جاری خاتمه یابد.

دیگر پروژه مهم شرکت ملی حفاری ایران، پروژه آزادگان با ۲۰۰۳ حلقه چاه است که ۱۶ حلقه آن تکمیل، یک حلقه چاه تعلیق شده و ۵ حلقه در دست عملیات حفاری و یک حلقه چاه باقیمانده است که پیش‌بینی می‌شود، در نیمه اول امسال خاتمه یابد. پروژه فاز ۱۴ پارس جنوبی در بخش عملیات حفاری در دریا از ۲۲ حلقه چاه برنامه‌ریزی شده، ۱۵ حلقه تکمیل شده و ۷ حلقه منتظر کالا و مواد برای تکمیل چاه است.

به هر رو، شرکت ملی حفاری ایران، همواره تمام توان فنی و تجهیزاتی خود را برای اجرای بهینه پروژه‌های حفاری به کار می‌گیرد.

کشور ایران از نظر دانش و توان فنی در صنعت حفاری

در چه سطحی قرار دارد؟ از نظر دانش فنی نیروی انسانی برای اجرای عملیات متنوع حفاری و خدمات جانبی مربوط، به خود کفایی کامل رسیده‌ایم، چه بسا برای متخصصان کشورهای دیگر دوره آموزشی برگزار می‌کنیم، از سوی دیگر به دانش و تخصص مورد نیاز برای کنترل فوران چاه‌های خشکی و دریا که یکی از پیچیده‌ترین عملیات‌های درون چاهی است، دست یافته‌ایم.

با استفاده از دکل‌های در اختیار و خرید دستگاه حفاری و تجهیزات فنی در چند دهه اخیر، از نظر توان تجهیزاتی در سطح قابل قبولی هستیم.

در مقاطعی از ارائه خدمات شرکت ملی حفاری ایران به سایر کشورها خبرهایی شنیده شده است. آیا این موضوع همچنان مطرح است؟

طبیعی است که باتوجه به توان تخصصی و تجهیزاتی و ظرفیت و دانش فنی نیروی انسانی این شرکت، کشورهای زیادی متقاضی دریافت خدمات از شرکت ملی حفاری ایران هستند؛ اما این موضوع مستلزم مذاکرات همه جانبه و ارزیابی‌های کارشناسی است که با کشورهای نظیر عراق و عمان مذاکرات اولیه‌ای انجام شده است؛ ولی هنوز به نتیجه قطعی نرسیده‌ایم.

شرکت ملی حفاری ایران چه برنامه‌ای برای نوسازی و آماده به کار نگه‌داشتن دستگاه‌ها و تجهیزات حفاری خود دارد؟

از آنجا که بخشی از دستگاه‌ها و تجهیزات شرکت ملی حفاری ایران دارای عمر بالایی هستند، این شرکت با هدف حفظ توان تجهیزاتی و بهبود کیفیت ارائه خدمات، سیستم نگهداری تعمیرات و بازسازی دستگاه‌های حفاری را با جدیت دنبال می‌کند، براین اساس دستگاه‌های حفاری در خشکی در دوره ای ۷ تا ۱۰ ساله و دستگاه‌های حفاری دریایی به صورت ۵ ساله مورد بازسازی، نوسازی و ارتقای کیفی قرار می‌گیرند، همچنین به منظور تسهیل در اجرای فرآیند مذکور، بودجه سرمایه‌ای برای بازسازی دستگاه‌های حفاری در سال ۹۸، حدود ۲ برابر نسبت به سال ۹۷ پیش‌بینی شده است.

شرکت ملی حفاری ایران در سال ۹۷ بیش از ۱۳۰ حلقه چاه توصیفی و توسعه‌ای و بالغ بر ۷۰ حلقه چاه تعمیری را تکمیل کرده که عمده این چاه‌ها متعلق به شرکت‌های ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، متن و شرکت نفت مناطق مرکزی بوده است